

a. dat ook anderen dan predikanten als leden worden erkend van de Conferentie.
Ook werd duidelijk gemaakt, dat vrijwillige bijdragen de kosten der Conferentie niet kunnen goed maken. waarom het Comité geoordeeld heeft, de entree op f 0.50 te moeten stellen.

(Wordt vervolgd.)

Bidstond voor Zuid-Afrika.

De Deputaten der Classis 's Gravenhage, benoemd tot het uitschrijven van een Bidstond voor Zuid-Afrika, hebben op last van de Classis, vergaderd den 17den Sept. j.l., als gebeds-uren van 23 Sept. aangewezen, dewijl op Zondagavond de samenkomst der gemeente het gemakkelijkst is in de meeste plaatsen.

Voorgesteld was op de Classis, als datum te kiezen 10 Oct., de verjaardag van President Kruger.

Maar hiertegen werden ingebracht en gebilijkt de volgende bezwaren:

1. dat de nood der zaak drong deze gebeds-uren niet zóó lang uit te stellen, maar veeleer als kerken ten spoedigste gemeenschappelijk des Heeren aangezicht te zoeken.

2. dat deze gebeds-uren toch eigenlijk niet aan den persoon van President Kruger mocht gebonden; niet aan de verlenging zijns levens de drang tot gebed mocht ontbreken, maar veeleer aan den toestand van geheel Zuid-Afrika, en aan de verhouding van schier geheel Engeland.

Wij achten het noodig dit ter kennis van de Gemeente te brengen, opdat zij allen gemeenschappelijk Zondagavond den Heere aanroepen.

Reeds is er stof tot blijdschap, en ook tot dank aan den Heere, waar onze regering President Kruger een oorlogsbodem ter beschikking stelde, in welk beugelijk feit zeer zeker H. M. onze geliefde Koningin hare bemoeiing heeft gehad.

Dat de Heere haar en hare regering daarvoor zegen geve, en President Kruger veilig geleide!

De Deputaten tot het uitschrijven van een bidstond voor Zuid-Afrika aangewezen:

L. V. D. VALK.
A. H. V. MINNEN.
K. K. TROOST.
T. KRAMER.

's Gravenhage, 19 Sept. 1900.

Buitenland.

Duitschland. De Kerk onder voogdij van de Overheid. Het vrijwilligheidsbeginsel prijsgegeven.

In een Duitsch blad lezen we een artikel over het ook door ons besproken plan om de Duitse Evangelische kerkkerken in één orgaan te concentreren. Het schijnt: „Het is overbodig om zich er het hoofd over te breken, op welke manier de Duitse Evangelische kerkkerken zich nauwer verbinden zullen. Alles komt in de kerkelijke aangelegenheden op de kerkregelingen of veelmeer op de landsheeren als dragers van het regimint der kerk aan. Men weet van uit welk gezichtspunt deze de zaak beschouwen en wenschen geregeld te hebben.”

Is het wonder, dat mannen als Dr. Stöcker sedert jaren gestreden hebben voor meer vrijheid en meer zelfstandigheid voor de Evangelische kerk? Het verbaast ons, dat die strijd niet door meerderen aangeboden wordt.

Mededeelingen omtrent heiligen er in de laatste maanden in de oude kerk der Hugenooten te Frankfurt aan de Main geschied is, doen ons zien waartoe men komt, wanneer eenmaal aan de overheid macht gegeven wordt om over de kerk te heerschen.

Wij vernemen het volgende.
De minister van eeredienst richtte eenige jaren geleden tot de Gereformeerde kerk van Frankfurt het verzoek om een nieuwe constitutie aan te nemen, waardoor de Lutherse en de Gereformeerde kerken ineen konden smelten. De Gereformeerde kerk antwoordde door zijn kerkeraad, dat het haar onmogelijk was om aan die uitnodiging te voldoen.

Maar de Lutherse kerk van Frankfurt kon niet in haar onderhoud voorzien, tenzij zij de kerkelijke belasting invoerde welke door de overheid wordt opgelegd. Ook de Gereformeerde kerk moest daaraan mede doen. Het werd niet onduidelijk te kennen gegeven, dat wanneer de Gereformeerde kerk weigerde, zij haar goederen, zowel hare roerende als onroerende, kon verliezen. Het was hard, maar er was niets aan te veranderen. Ten slotte besloot de kerkeraad om zich de staatsbelasting te laten welgevalen.

Doch de opbrengst van de kerkelijke belasting viel tegen. De kerk van Frankfurt a. d. Main was niet in staat om uit de opbrengst der belasting twee predikanten te onderhouden. Toch had die kerk van dat zij gesticht was, twee predikanten gehad. De tractementen van die twee predikanten werden door vrijwillige bijdragen gevonden. De kerkelijke belasting bracht evenwel veel minder op.

Wat nu te doen? Weer bij de leden der kerk aankloppen om vrijwillige bijdragen? De kerkeraad besloot dit niet te doen. Immers was de gemeente er toe gebracht om zich de kerkelijke belasting te laten welgevalen, en nu weer om geld te gaan vragen, dat ging niet aan! De kerkeraad had den moed althans niet, om het vrijwilligheidsbeginsel naast het stelsel van een verplichte belasting in te voeren. Van daar, dat men besloot om den predikant Robert te laten gaan. Men moet dien leeraar de getuigenis geven, dat hij met veel ijver en bekwaamheid het Woord van God gedurende meer dan twintig jaren te Frankfurt bediend had; maar toch moest de getrouwe leeraar wijken, omdat de kerkeraad te kwader eer zich er toe had laten vinden om haren leestocht te verkrijgen door middel van den sterken arm. Nu moge men voor Dr. S. Robert de pil vergulden door hem allen mogelijke lof toe te zwaaen, maar ten slotte komt de zaak hierop neer, dat men in de oude kerk der Hugenoten te Frankfurt een dienstkerk des Heeren ledig aan de markt geplaatst heeft, omdat men door aandrang van de overheid er toe overging, van de Gereformeerde lijn af te wijken, door het vrijwilligheidsbeginsel prijs te geven.

Mochten de Gereformeerden te Frankfurt van hun doen nog eenmaal terug komen!

WINCKEL.

Door Kinderen.

LUCHTSCHIPPERS.

I.

't Is nu honderdveertien jaar geleden, dat het eerste luchtschip, of wel luchtbol, opging. Dit geschiedde te Parijs op het Marsveld, en de gebroeders Montgolfier 1), die den atrofisch d. i. luchtbol uitvonden, hebben daardoor hun naam beroemd gemaakt.

Onder degenen, die zulk een luchtbol destijds zagen opgaan, behoorde ook de beroemde Amerikaan Franklin, die met Franche hulp Noord-Amerika had vrijgemaakt van Engeland. Iemand vroeg hem wat nut die nieuwe uitvinding hebben zou.

Zijn antwoord was:
„Wat nut heeft een pas geboren knaap? Hij kan een man worden.”

Gij begrijpt wat Franklin bedoelde, en als we daarop nu letten, dan zien we dat de knaap wel gegroeid en ontwikkeld is, maar een man is hij toch nog lang niet, en de vraag is of hij 't ooit zal worden.

De eerste luchtreizigers waren meest Fransen en Engelschen. Later hebben zich ook Duitschers met de luchtscheepvaart ingelaten. Uit ons volk zijn dusver niet veel luchtschippers voortgekomen. Wij blijven liever bij den grond, wat ook veiliger is. 't Is trouwens niet mijn plan over die vroegere luchtreizigers hier veel te zeggen. Dat men echter ook hier indertijd met de nieuwe uitvinding op had is klaar, temeer daar zij uit Frankrijk kwamen, en velen toen al wat uit dat land was, dwaselijk steeds het beste achen en er hoog mee liepen.

Reeds een paar jaar na de eerste luchtreis, vond er uit Den Haag een plaats, en wel op 12 Juli. De ondernemer van de zaak echter was een Fransman, de bekende Blanchard 2). Ook bezitten we nog 't verhaal der opstijging van een luchtbol te Rotterdam, nu 96 jaar geleden.

Het luidt aldus:

„Haarlem, 30 Sept. (1804). Met genoegen verstaan wy, dat onze Stadsgevoet Abraham Hopman, wien in de maand July laatstleden te Amsterdam door onderscheidene oorzaken zyne onderneming, om eenen lugtreize te doen, mislukte was, gisteren namiddag even na vier uren, beter in dat zijn oogmerk te Rotterdam geslaagd is, en dus de eerste onzer landgenooten, die een lugtreize met goed gevolg ondernomen heeft. De ballon na het Noordwesten koers genomen hebbende, steeg door de wolken, tot zodanige hoogte, dat hy weldra geheel onzichtbaar werd. Na eenigen tyd kwam dezelve met den eersten Bataafschon lugtreiziger in de nabijheid van Schiedam op aarde terug, rakende de gondel toevallig den kant eener Sloot. De Lugtreiziger, uit den Gondel in het water geraakt, zag zich genoodzaakt den Luchtbol te verlaten, en zonder hem te laten volbrengen, en kwam 'savonds om agt uren behouden terug op de plaats van zijne afreis, terwijl de Luchtbol, weder opgestegen, ten half zes uren op de Buitenplaats „Bakkerthagen“ onder Wassenaar in een Bosch is nedergeedaald.”

Gij weet 't was toen de ongelukkige „Bataafschon“ tijd... zonder Batavieren. Maar het bewijst hoe de Franche liefhebberij hier navolging vond.

Al is dit al nu reeds een eeuw geleden toch kan men niet zeggen, dat de luchtbol, wat vorm en inrichting betreft, veel veranderd is. De luchtbol is veelal een peervormige zak, van sterke zijde vervaardigd, overal goed dicht en met vernis bestreken. Over den bal die met gas van een of andere soort wordt gevuld, hangt een net van touw, en daaraan weder een schuitje (gondel) van hout of riet, ook wel een mand. In dat schuitje vindt men ook den noodigen ballast, namelijk zakken zand. Een touw dat in 't schuitje ahangt, loopt tot boven op den bol, waar een lichte klep is, die naar believen kan geopend worden.

Verder behoort tot de uitrusting van den luchtbol veelal een anker met een reddings-touw. Ook neemt men vaak velerlei werktuigen mee; weerglazen, thermometers, vochtmeters enz. Deze dienen om te bepalen, hoe in de hoogere streken de lucht is, hoe zwaar zij weegt, hoe veel water zij bevat, hoe de wind is, hoedanig de kracht der zonnestralen enz., waar vele menschen nooit aan gedacht hebben. Al deze dingen werden reeds gebruikt door de vroegere luchtreizigers en de tegenwoordige hebben ze nog. In dit opzicht is men dus bij het oude gebleven. Trouwens, de lucht is ook nog niet veranderd bij toen. Vroeger nam men ook wel een valscheru mee — met een vreemd woord parachute genoemd — ten einde te voorkomen, dat bij een plotseling ongeluk het schuitje niet zou vallen althans zeer langzaam.

Doch 't is gebleken, dat dit werktuig zeer onbetrouwbaar is en vaak weigert, en wijl het daarbij niet gemakkelijk te hantieren is, neemt men het tegenwoordig zelden meer mee. Om te weten of men rijst of daalt, gebruikt men soms strooken papier, die men in de lucht uitwerpt. Op zeer groote hoogte heeft men ook wel eens duiven uitgeleten, ten einde te zien of de lucht nog dicht genoeg was om hen te dragen.

HOOGENSEN.

- 1) Sprek uit: Mont-gol-fée.
- 2) Sprek uit: Blansjaar.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: 's Gravenhage, en Aalten, Joh. Jansen, cand. te Varsveld — Wons c. a., H. de Lange, te Gaastermeer — Marrum en Nijkerk, A. Andrae, te Oosterend — Leerdam, H. Teerink, te Amerfoort — Hallum, R. Smeding, te IJelmonde — Bedum, R. Ds. J. P. Klaarhamer, te Maken.

AANGENOMEN: Naar Utrum, door Sijbesma, te Westeremden. — 's Gravenhage, W. T. van Dam, cand. te Bolnes.

BEDANKT: Hindeloopen, Th. A. Bergma, te St. Jacobi Parochie — Anjum, J. D. van der Velden, te Klundert. — Utrum, J. Sijbesma, te Westeremden. — Beetum, W. T. van Dam, cand. te Bolnes — Holten, A. Andrae, te Oosterend.

Nederlandsch Hervormde Kerk.
BEROEPEN: Helloo, C. Kunst, te Ouwkerk. — Uutwijk en Waardhuizen, J. M. Coops, cand. te Oudewater. — Gaastermeer en Nijehuisum, F. de Haan, cand. — Aalten, J. van der Plasche, te Kortendijk. — Herbjum, V. Tiddens, te Surhuistervveen. — Wapenvelde, J. H. Gendelach, W. J. te Vaassen. — 's Hertogenbosch, J. Herderschee, J. H. te Osch. — Veenendaal, K. Kuyman Jr., te Zegveld. — Twisk, S. P. de Luitkewierum — Urk, J. Schokking, te Koudum. — Hoogersmilde, L. S. van Zwet, cand.

AANGENOMEN: Naar Oudgela c. a., door G. Dorsten, te Elburg. — Goudswaard, J. M. Coops, cand. te Hekendorp. — Poudgum, F. de Haan, cand. — BEDANKT: Urk, J. Schokking, te Koudum c. a., — Neerlandbroek, K. Bonthoorn, te Ede. — Serooskerke, J. D. de Hoog, W. te Simonshaven en Biert. — Maasdam, Zijderveld, Wijngaarden en Ruitbroek, Uutwijk en Waardhuizen, J. M. Coops, cand. te Hekendorp. — Herbjum, V. Tiddens, te Surhuistervveen. — Hellow, J. G. M. Andrae, te Kattendijke. — Den Bommel, M. J. Beukenhorst, te Druten en Afferden.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. a. s., ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut“ Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Sept. 1900.

Advertentien.

Heden werden wij verblijd met de geboorte van een ZOON.

H. VAN DE GRAMPPEL.
M. VAN DE GRAMPPEL.
PRONK.

Amsterdam, 18 September 1900.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

ORGEL.

Te koop, voor lage prijs, een zeldzaam mooi Amerik. Orgel, met 14 reg., Eloian Harp en Subbas. Alle dagen te zien bij Wm. KOOLIJ, Tollensstraat No. 43, Rotterdam.

BREEBAART'S
ORGELEHANDEL,
Damrak 22, Amsterdam.
Beste adres voor Orgels.
80 stuks bespeelbaar in de Magazijnen en 200 Ex. steeds in voorraad.
Vraag Catalogi.

Filialen: Groningen, Apotheker S. SMEDING.
Zaandam, Apotheker VAN DIJK.

JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15-17 en Vijgendam 12, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon temgbetaald.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNING VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

DEKT UWE KIPPENRENNEN

met geolied linnen; daar deze stof waterdicht en doorschijnend is, kunnen de hoenders bij regenachtig weder in de ren blijven en wordt het donkere daarin vermeden, wat bij andere niet doorschijnende bedekking niet te voorkomen is; dit linnen is beter dan glas of asphalt. Monsters en prijsopgaaf gratis.

J. F. RIEM-VIS, Waterloostraat, Den Haag.

Men zie voor Kippenvoer de advertentie voorkomende in dit blad.

Ter perse:

SCOLASTICA.

II.
Om het zoeken of om het vinden?
Of het doel van echte studie,
DOOR
Dr. A. KUYPER.

Prijs f 0.40.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam.

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

!!! HOMOEOPATHIE !!!

Het Homoeopathisch Generaal Depôt van Dr. WILLMAR SCHWABE te Leipzig, is gevestigd Internationale Apotheek van ALBERT SOMMER, Duitsch gediplomeerd Apotheker AMSTERDAM, Heiligenweg, hoek Singel.

Volgens contract met Dr. WILLMAR SCHWABE zijn in geheel Nederland alleen in mijne Apotheek en in onderstaande filialen de echte originele verpakkingen verkrijgbaar. Men lette op nevens staand fabrieksmerk, daar dit wordt nabootst.

Prijscontour en alle brochures gratis!

Filialen: Groningen, Apotheker S. SMEDING.
Zaandam, Apotheker VAN DIJK.

Filialen: Nijmegen, Apotheker W. PONTIER.
Zwolle, Apotheker Wed. J. KAYE.

Levensverzekering-Bank „KOSMOS,”

gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht).

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 23 Februari 1862.

Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal f 1,800,000.—

Ultimo December 1899 bedroegen:

Het verzekerd kapitaal..... f 54,853,510.—
Het waarborgkapitaal..... „ 11,358,559.93
De uitbetaalde verzekeringen..... „ 10,723,109.32

(Het aandeel in de Winst voor verzekerd van minstens f 1000.— verzekerd Kapitaal bedroeg over 1899 10 pCt. der Jaarprijs, uit te keeren na twee-jarig bestaan der verzekering.)

Verzekeringen van Kapitaal bij overlijden en bij leven.

Gemeente Verzekeringen. Uitsluitverzekeringen.

Studiebeursen. Lijfrenten. Pensioenen.

volgens tarieven, welke naar de nieuwste gegevens berekend zijn.

Gunstige voorwaarden voor verblijf in Oost- en West-Indië.

Prospectussen en Formulieren kosteloos verkrijgbaar ten Kantore der Maatschappij te Zeist; bij Heeren Inspecteurs en Heeren Agenten.

Denkt om uwe Kippen.

Nu de rui begint geve men haar Riem-Vis' Ochtendvoeder, waardoor zij gemakkelijk ruien, spoedig in de veeren komen en veel vroeger zullen leggen dan wanneer men ze met ander voedsel voedert; juist nu hebben zij behoefte aan een krachtig voeder. Jonge Kippen hiermede gevoed, zijn spoedig aan den leg en geven veel eieren. Denkt er om dat in den winter de eieren de meeste waarde hebben.

Riem-Vis' Ochtendvoeder staat onder openbare controle van de Heeren Dr. VAN HANDEL ROOS & HARMENS te Amsterdam, zoodat elke afnemer gewaarborgd is steeds dezelfde kwaliteit te ontvangen.

De prijs is 10 Kilo f 1.80, 25 Kilo f 4.—, 50 Kilo f 7.25, franco naaste station van aankomst. Proefzakjes van 5 Kilo f 1.— franco huis. Een beknopte Handleiding over voeding en verzorging der Hoenders op aanvraag gratis.

J. F. RIEM-VIS, Waterloostraat, Den Haag.

VERSCHEENEN:

DE POST-ACTA

OF

Nahandelingen van de Nationale Synode van Dordrecht in 1818 en 1819 gehouden.

Naar den authentieke tekst in het Latijn en Nederlandsch uitgegeven en met toelichtingen voorzien enz.

Eene historische studie

DOOR

Dr. H. H. KUYPER.

PRIJS. . . . f 6.—.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Orgels!!!

Ter overname aangeboden, een zoo goed als nieuw Amerik. Orgel, in een kast zonder top, 2-spel, dubb. octaaf, kopp., zeer geschikt voor lokaal of kleine kerk; tevens een zeer elegant Amerik. Orgel met spiegeltop, 2-spel, dubb. octaaf, kopp. Beide voor spotprijs.

Te zien Jan van Gaijenstraat 15, Den Haag.

DE HERAUT

van 7 December 1877 tot 13 December 1896, of No. 1 tot No. 990. De eerste 8 jaarg. gebonden. Tot 610 geheel compleet, daarna 17 nummers die ontbreken. Net exemplaar.

Voor den meestbiedende te koop. Brieven fr., letter D., Bureau van dit blad.

Bij H. TULP, te Zwolle, verschijnt:

DE DOOPERSCHEN.

Historisch overzicht en beoordeling, door H. HOEKSTRA,

F. D. M. te Arnhem.

Prijs ingenaaid 60 Cents, gebonden f 1.—.

VERSCHEENEN:

Een der oorzaken van den Oorlog in Zuid-Afrika

en iets over het Onderwijs in Transvaal, door

J. A. WORMSER Jr.,

te Pretoria.

GEVOLGD DOOR

Een bibliographisch overzicht van de voornaamste werken verschenen over Zuid-Afrika.

Prijs. . . . f 1.25.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam.

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Verschenen in den Muziekhandel van W. F. LICHTENAUER, te Rotterdam:

ENGELENZANG

en

Koraal: PSALM 98

VOOR

ORGEL of HARMONIUM,

GEKOMPOSEERD DOOR

A. J. DE WIT.

Op 7. Prijs f 0.60.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Door den heer F. J. D. Theysse legaat van wijlen Mevr. Maria Elisabeth Kreyts Wed. Joh. Joutin f 200.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit):

Van de Ger. Kerk te Arnhemden f 5.97 1/2;

van idem te Domburg f 2.10; van idem te Gapinge f 1.66 1/2; van idem te Grijskerke f 10.72;

van idem te Koudekerke f 14.14 1/2; van idem te St. Laurens f 3.40; van idem te Meliskerke f 6.10; van idem te Middelburg A f 17.69 1/2;

van idem te Middelburg B f 9.23; van idem te Middelburg C f 29.44; van idem te Oostkapelle f 7.63; van idem te Serooskerke f 12.07 1/2;

van idem te O. en W. Souburg f 8.62 1/2; van idem te Vlissingen A f 17; van idem te Vlissingen B f 14.50; van idem te Veere f 10.47;

te idem te Vrouwenpolder f 4.60; van idem te Oudekerk afd. Amstel f 6.50; van idem te Weesp A f 13.27; van idem te Bussum (1/2 coll.) f 5.50; van idem te Muiderberg f 1.50;

van idem te Naarden f 3.77 1/2; van idem te Uithoorn f 0.77; van idem te Culemborg f 5.91.

Aan Schenkingen:

Van G. C. H. te Zwartsluis f 3; door den heer J. van Beek van eenige werklieden te Amsterdam f 25.

S. J. SEEFAT,

Penningmeester.

Hilversum.

Boek- en Coarsdrukkerij:

DE ROYER KRÖNEN & BAKERS,

Amsterdam.

Dr. H. G. van der Meer, aan de Ingeknijver

D.

Nu l denkbe beider vorm i dien b zijn ov de sch Luthers men; d het be niet - at zou we zelfs in rend d anders, in heel tende re in volle elk oog en maa van tot r toestand en wors kon toe het voll opgest